

E. C. MYERS

TEISINGA MONETA

TEISINGA MONETA

Versta iš:
E. C. Myers
THE FAIR COIN
Pyr, New York, 2012

Skiriu Mamai – geriausiai mamai iš visų

ISBN 978-609-441-800-6

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Eugene Myers, 2012
© Viršelio iliustracija ir priešlapiai, Lena Klyukina, 2021
Pirmą kartą 2012 metais anglų kalba JAV pavadinimu *The Fair Coin* išleido Pyr, Jungtinės Amerikos Valstijos. Lietuvių kalba išleista susitarus su Eugene Myers ir *JABberwocky Literary Agency, Inc.*, Niujorkas, Jungtinės Amerikos Valstijos.
Visos teisės saugomos.
© Vertimas į lietuvių kalbą, Indrė Jočienė, 2021
© Leidykla „Nieko rimto“, 2022

E. C. MYERS

TEISINGA MONETA

Iš anglų kalbos vertė Indrė Jočienė

Vilnius
2022

PADĖKOS ŽODIS

Daug žmonių prisidėjo prie to, kad ši knyga iš noro virstų realybe. Ačiū Carrie Wright, kuri paskatino mane ją parašyti ir buvo pirmoji skaitytoja ir redaktorė, nors primygtinai siūlė atsisakyti daugumos kalambūru.

Ačiū narsiajai *Carion West* 2005-ųjų klasei ir mano rašymo grupės *Altered Fluid* nariams, kurie skaitė kiekvieną juodraštį ir negailėjo padrašinančių ir nuoširdžių kritikos žodžių ir patarimų. Išskirtinę padėką reiškiu Kris Dikeman (be abejonės, už garsiąją siužeto diagramą), Amy Sarah Eastment, Alaya Dawn Johnson, Rajan Khanna, Mercurio D. Rivera, Karen Roberts ir Katie Sparrow.

Man pasisekė, kad šeima ir draugai supranta, kodėl kartais išstis savaites ar net mėnesius juos ignoruoju, tačiau jie visuomet palaiko man draugiją, kai jos staiga pasigendu. Nuo tada, kai pradėjau rašyti, Maia Bernstein yra svarbiausia mano palaikymo komandos narė, kaip ir visi kiti, skatinantys mane ir mano kūrybą: Torie Atkinson, Sean Boggs, Lucy Chen, Dan Crucy, Liz Gorinsky, Jackie Hidalgo, Megan Honig, Scott Kletzkin, Dayle McClintock, Rachel Perkins, Ben Turner, Carrie Wright ir Di Zhang.

Labai vertinu savo superagentą Eddie Schneider ir visą *JABberwocky Literary Agency* komandą, ir Katherine Mason, kuri ištraukė mano juodraštį iš purvynės. Be abejonės, nuoširdžiai dėkoju savo redaktoriui Lou Anders, kuris su entuziazmu ėmėsi dirbti su šia neįprasta knyga ir pavertė ją ypatingu kūrinium, bei visai *Pyr* komandai, kuri sunkiai dirbo dėl gero mano įvaizdžio.

Negalėčiau įsivaizduoti geresnio būrio žmonių, su kuriais dalinuosi šia patirtimi.

1 SKYRIUS

Efraimas rado savo motiną sukniubusią ant virtuvės stalo, dešine ranka apsikabinusią pustuštį degtinės butelį. Šalia peleninėje rūko cigaretė, o jos pilkas cilindras buvo įsmilkęs iki pat lūpdažiu ištepto filtro. Efraimas tvirtai išpaudė cigaretės galiuką į peleninę ir ranka nuvijio nuo veido rūkalų dūmus.

– Turbūt tai *mano* kaltė, – tarė jis nejudančiam jos siluetai.

Nusigėrusi iki sąmonės netekimo ji vis tiek veikiausiai kaltintų jį, kad neskubėjo namo iš mokyklos pažadinti jos į vakarinę paimainą prekybos centre. Jis paėmė į rankas degtinės butelį. Netgi jei dabar ją pažadintų, tokios būsenos dirbti ji negalėtų. Šiaip ar taip, jau visą valandą vėlavo.

– Ponas Slovskis vėl nesumokės tau atlyginimo, – sumurmėjo jis.

Efraimas ištraukė degtinės butelį jai iš rankos ir nunešė į kriauklę. Jis pripylė ketvirtadalį butelio vandens iš čiaupo ir išmaišė. Taip jis padidindavo gėrimų kiekį, nes tenkinti jos dviejų butelių per savaitę įpročio jie nebegalėjo sau leisti. Žinoma, būtų dar geriau, jeigu ji nepragertų visų jų pinigų. Jis tvirtai užsuko butelio kamštelį ir trinktelėjo butelį ant stalo, kur jį ir rado. Motina net nekrustelėjo.

– Mama?

Įprastai ji jau būtų pradėjusi atgauti sąmonę ir vapėtų neiškius keiksmus, ranka siekdama gėrimo. Bet dabar ji nejudėjo. Regis, viskas aplinkui sustojo, tolumoje girdėjosi tik vis nutylantis šaldytuvo ir lubų ventiliatoriaus ūžesys. kažkas buvo labai negerai. Jis palietė jos petį ir pasilenkęs prie veido patikrino kvėpavimą.

– Mama.

Kairėje rankoje mama laikė kažką sugniaužusi. Tai buvo 9 mililitrų talpos gintaro spalvos buteliukas. Iš apibraižyto plastikinio buteliuko iškrito kelios violetinės piliulės. Efraimo krūtinė įsitempė suvokus, kad niekuomet nematė jos vartojant jokių receptinių vaistų.

– Mama!

Efraitas švelniai papurtė ją už pečių, jai nesureagavus papurtė stipriau. Iš buteliuko iškrito dar daugiau saldainių spalvos piliulių ir pasklido nuo stalo ant grindų. Minkštos kapsulės traškėjo po sportiniais bateliais. Apėjęs aplink jis ištraukė buteliuką iš suglebusios motinos rankos. Ilgas cheminis pavadinimas ant vaistinės etiketės jam nieko nesakė. Efraimas pakėlė mamą į sėdimąją padėtį. Jos galva lingavo į priekį.

– Mama. – Jis švelniai pliaukštelėjo jai į skruostą. – Kelkis. Kelkis! – Ant savo rankos jis pajuto jos kvėpavimą – tai buvo geras ženklas. – Maldauju, kelkis.

– Mmmm... – sumurmėjo ji. Jos galva virpėjo.

– Mama!

Jos akys plazdėdamos atsimerkė, ir mama pažvelgė į jį stikliniu žvilgsniu.

– Efraimai, kur tu?

– Aš čia, mama. Pažvelk į mane.

Ji sumirksėjo kelis kartus, bandydama įsižiūrėti į jo veidą.

– Mielasis?

– Taip, čia aš.

Ji visiškai nereagavo į aplinką.

– Kas nutiko?

Ji papurtė galvą ir bandė pastumti jį toliau nuo savęs. Jis dar tvirčiau suėmė ją už pečių, bijodamas, kad ji nesusižeistų. „Ne! – ištarė ji. – Ne!“

– Kas negerai?

Motina greitai pakilo nuo kėdės ir ėmė muistytis jam vis bandant sugriebti jos rankas. Kėdė nukrito tarp jų, ir Efraimas stipriai trenkėsi į virtuvės stalo kampą. Mama buvo stipresnė, nei atrodė.

– Tu miręs! – staiga ji atsitraukė labiau atsikvošėjusi. – Efraimo nebėra!

– Nusiramink, mama. Aš čia.

– Efraimo nebėra, – ji ėmė kūkčioti.

– Tu susapnavai. Mama, pažiūrėk į mane. Pažiūrėk į mane! Man viskas gerai.

Sukniubusi prie viryklės, ji įsikibo į kraštą ir pasilenkusi ėmė vėmti. Ant išblukusio linoleumo pasipylė permatomas skystis ir keletas tablečių, kurias ji buvo prieš tai išgėrusi.

– Jėzau! – sudejavo jis.

Motina susvyravo, ir Efraimas pribėgęs greit ją pastvėrė, kad nenugriūtų. Ji puolė ant kelių, galva pasviro į priekį. Keletą kartų atsikosėjo ir išmeigusi žvilgsnį žemyn žiūrėjo į savo pačios jovalą. Kai ji pagaliau pakėlė akis, berniukas suprato, kad šį kartą jį atpažino. Ji verkė, o paakiai, nuvarvėjus akių pieštukui, atrodė lyg nusėti mėlynėmis.

– Efraimai? Bet... aš mačiau tavo lavoną. – Palei skruostą tįso plona seilių juosta.

– Ar aš tau atrodau miręs? – neišlaikęs sušuko jis.

– Tave partrenkė autobusas ir... – ji vis trynė ranka savo veidą. –
Bet tu čia. Tu gyvas? Tu tikrai mano Efraimas?

– Kodėl taip elgiesi, mama?

– Tu buvai toks mažas, – ji užsimerkė. – Mano vargšas vaikelis...

– Mama, pasilik su manim. Neužmik, – kalbėjo Efraimas.

– Pasilik... – atkartojė ji.

– Mama!

Jos lūpos judėjo, murmedamos jam sunkiai girdimus garsus. Kai jis pasilenkė arčiau norėdamas išgirsti, ji atsilošė į viryklės dureles ir nustojo judėti.

Efraimas griebė telefoną ir surinko 911. Kol skambėjo sujungimo signalas, jis švelniai paguldė mamą ant grindų ir vietoje pagalvės po galva pakišo jos rankinę. Jo rankos drebėjo, per karštas ašaras jis sunkiai matė.

Telefono ragelyje pasigirdo ramus balsas:

– 911 klauso, kas nutiko?

– Mano mama išgėrė piliuliu, – atsakė jis.

2 SKYRIUS

Efraimas galvojo, kad *jam* pasidarys bloga, jeigu išgirs dar vieną gydytoją ar seselę sakant, kad jis išgelbėjo mamai gyvybę ir kaip jam pasisekė, kad laiku ją rado.

Jis dar iki galo nesuvokė, ką mama padarė. Ką ji bandė padaryti.

Pakeliui į Samersaido miesto ligoninę ji vis atgaudavo sąmonę. Kaskart nubudusi ji žvelgė į jį, lyg negalėdama patikėti savo akimis. Juk ji sakė galvojusi, kad jis negyvas.

Kilstelėjęs akis, jis tarpduryje pamatė maloniai besišypsančią seselę banguotais plaukais. Ji pasirodė pažįstama, nors nebuvo anksčiau jos matęs. Ant krūtinės prisegtoje kortelėje buvo užrašyta „Džiulija Morales“.

– Efraimas Skotas? – „Ef-ra-ymas“ ji ištarė pabrėždama „R“, kaip ir jo tėtis, tačiau visi kiti tardavo „Ef-rumas“. Jam gan patiko toks egzotiškas jos ispaniško akcento skambesys.

– Taip. Kaip jaučiasi mano mama? – paklausė jis.

– Ji vis dar intensyvios priežiūros skyriuje, tačiau ramiai ilsisi. Ačiū Dievui, kad ją laiku radai.

Efraimas susigūžė.

Jos veido išraiška sušvelnėjo ir prisėdusi šalia ji palietė jo ranką.

– Tavo mama pasveiks. Daktaras Diksonas nemano, kad padaryta ilgalaikė žala, tačiau turime ją laikyti per naktį. – Ji suraukė antakius. – Galbūt ilgiau.

– Ilgiau?

– Negalime išleisti jos namo, kol nuodugniai neištyrėme. Turime įsitikinti, kad jos elgesys nepasikartos.

– Tai buvo nelaimingas atsitikimas, – pasakė jis. – Ji sumaišė vaistus. Tiesiog padaugino alkoholio ir nieko daugiau.

– Mielasis...

– Ji niekuomet taip nesielgė. Tai nutiko netyčia! – Staiga jis nutilo išsigandęs savo garsaus balso tokioje mažoje erdvėje.

– Gerai, – nuramino jį seselė. – Kaip tu laikaisi?

– Kaip *aš* laikaisi?

– Na, po visko, kas įvyko. Tavo amžiaus jaunuoliui tai didžiulis išbandymas. Jeigu norėtum pasikalbėti...

– Man tiesiog neramu dėl jos.

Ji atsiduso.

– Tu lankai Samersaido vidurinę mokyklą?

Jis linktelėjo.

– Galbūt pažįsti mano dukras Merę ir Šelę Morales?

Štai kodėl ji pasirodė jam matyta – ji buvo Merės ir Šelės mama. Panašumas buvo nenuginčijamas – ji turėjo tokius pat garbanotus plaukus, plonytę nosį ir storus antakius. Ir tokius pat moteriškus iškilumus.

– Kartu lankome anglų kalbos pamokas. – Jis nenorėjo išsiduoti, kad merginos jo net nepažintų. Identiškos dvynės buvo pernelyg populiarios, kad atkreiptų dėmesį į Efraimą, ypač kai aplinkui tiek vaikinių buvo dėl jų pametę galvas, tarp jų – ir jo geriausias draugas Neitanas Makenzis, kurio jos taip pat nepastebėdavo.

Jis vos susilaikė nepaklausęs ponios Morales, kodėl dukras pavadino Mere ir Šele; kai praeitą semestrą klasė skaitė *Frankenšteiną*, niekas nedrįso dėl to jų pašiepti, ir tai įrodė jų populiarumą.

– Taigi... kas dabar laukia? – paklausė jis. – Mano mamos?

– Jai teks lankytis pas psichologą. Jis bandys suprasti, kas įvyko, kai ji... – ji nepabaigė sakinio ir nudelbė akis. Jis pastebėjo po jos kaklu ant plonytės grandinėlės kabantį sidabrinį kryželį. – Vaikų apsaugos tarnyba irgi norės su ja pasikalbėti. Su tavimi – taip pat, – užbaigė ji.

Efraimas sukando dantis.

– Bet paprastai ji taip nesielgia, tikrai.

Nepaisant alkoholizmo ir depresijos.

– Tokia ligoninės tvarka.

Efraimas giliai atsiduso.

– Ji vis kartojo, kad aš... miręs. Lyg būtų visiškai tuo užtikrinta, – tarė jis.

Seselė staiga pamojavo ranka, ore nupiešdama kryžiaus ženklą – lyg kunigas bažnyčioje.

– Įvyko siaubingas nesusipratimas, – pasakė ponía Morales.

– Ką turite omenyje?

– Šią popietę pas mus atvežė avarijoje nukentėjusį žmogų. Vaikiną, maždaug tavo amžiaus ir ūgio, tokios pačios plaukų spalvos. Jo veidas buvo stipriai nubroz dintas, tačiau, kalbant atvirai... suprantu, kodėl jį galėjo palaikyti tavimi. – Ji atidžiai tyrinėjo jo bruožus.

Jis stengėsi išlaikyti neutralią veido išraišką, tačiau viduje jautė ir išgąstį, ir pyktį. Tai tik įrodė, kad jo mama neišprotėjo. Ji tiesiog apsiriko, kaip ir visi kiti.

– Jį partrenkė autobusas? – paklausė Efraimas.

Ponía Morales linktelėjo, jos lūpos buvo stipriai suspaustos.

– Šalia bibliotekos. Sako, kad žuvo iš karto – vis šokia tokia paguoda.

TURINYS

PADĖKOS ŽODIS	5	16 SKYRIUS	173
1 SKYRIUS	7	17 SKYRIUS	177
2 SKYRIUS	11	18 SKYRIUS	190
3 SKYRIUS	19	19 SKYRIUS	201
4 SKYRIUS	37	20 SKYRIUS	216
5 SKYRIUS	49	21 SKYRIUS	230
6 SKYRIUS	66	22 SKYRIUS	233
7 SKYRIUS	79	23 SKYRIUS	244
8 SKYRIUS	96	24 SKYRIUS	253
9 SKYRIUS	107	25 SKYRIUS	266
10 SKYRIUS	114	26 SKYRIUS	277
11 SKYRIUS	124	27 SKYRIUS	290
12 SKYRIUS	130	28 SKYRIUS	304
13 SKYRIUS	141	29 SKYRIUS	317
14 SKYRIUS	149	APIE AUTORIŲ	341
15 SKYRIUS	152		

E. C. Myers (g. 1978) – amerikiečių rašytojas. „Teisinga moneta“ – debiutinė pirmoji dilogijos knyga, už kurią autorius gavo Andre Norton apdovanojimą, skiriamą už geriausią metų mokslinės ar maginės fantastikos kūrinį jaunimui.

Šešiolikmetis Efraimas tarp į save neįtikėtinai panašaus žuvusio paauglio daiktų randa jį sudominusią ketvirčio monetą, o netrukus savo mokyklos spintelėje ir raštelį, kuriame teigiama, kad moneta gali išpildyti visus norus. Kad ir kaip sunku patikėti, Efraimas greit įsitikina, kad moneta tikrai stebuklinga. Tačiau tikrasis monetos veikimo mechanizmas jį nustebins ne mažiau nei stebuklo galimybė.

Redaktorė Danguolė Vanagaitė
Korektorė Goda Baranauskaitė-Dangovienė
Maketavo Miglė Dilytė
Tiražas 3000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius

– Paaiškinsiu kitaip, – tarė ji. – Ar girdėjai apie Šriodingerio katę? Visi žino Šriodingerio katę.

– Taip! – Pirmą kartą Efraimas suprato, apie ką kalbama. – Tai eksperimentas, kurio metu dėžėje uždarė katę su nuodingų dujų balionėliu, ir jis arba nužudė katę, arba ne.

– Plačiaja prasme – taip. Iš tiesų to nebuvo, tai tik vaizdinga teorijos iliustracija. Kvantinės fizikos atžvilgiu, kol katė uždaryta dėžėje, ji tuo pačiu metu yra ir gyva, ir mirusi.

– Skamba neįtikėtina.

– Taip pat neįtikėtina, kaip stebuklinga moneta?

Efraimo rankose atsiduria moneta, kurios galios kelia tiek susižavėjimą, tiek baimę. Monetos veikimas vaikinui kelia daugybę klausimų: ar gali būti, kad egzistuoja ne vienas Efraimas ir ne vienas geriausias draugas Neitanas? Ar pildydamas savo norus Efraimas kenkia kitiems? Kaip toli galima nueiti, siekiant patenkinti savo užgaidas?

Moneta ne tik priverčia suabejoti tuo, kas atrodo įprasta, tačiau ir priverčia kiekvieną su ja susidūrusį stoti akistaton su savimi.

www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas

ISBN 978-609-441-800-6

9 786094 418006